

# Selvitys sisäympäristössä oireilevien hoito- ja palvelupolkujen nykytilasta perusterveydenhuollossa ja erikoissairaanhoidon keuhkoklinikoissa

Hanna Renkola, Miia Aro, Tuuli Heinikari ja Tuula Vasankari  
Filha ry

## Lähtökohta ja tausta

Sisäympäristöön liittyvä oireilu on Suomessa yleistä. Filha ry selvitti STM:n rahoittaman Kansallinen sisäilma ja terveys 2018–2028 -ohjelman puitteissa

- Hoito- ja palvelupolkujen nykytilaa (hoidon eteneminen aina tilanteen selvittämisestä hoito- ja tukitoimiin)
- Hyväksi havaittuja toimintatapoja, koettuja haasteita, ratkaisuehdotuksia sekä koulutuksen ja tuen tarvetta perusterveydenhuollossa (PTH) ja erikoissairaanhoidon (ESH) keuhkoklinikoissa.

2021 toteutetaan tarkempi jatkoselvitys luvan antaneilta vastaajilta.

Tuloksia hyödynnetään hoito- ja palvelupolkujen selvitys- ja kehittämistyössä sekä terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksen suunnittelussa.

## Toteutus

### Kohderyhmät:

- Keuhkoyliääkärit, n=22, vastausprosentti 65 %
- Perusterveydenhuollon johto (johtava ylilääkäri tai avohoidosta vastaava lääkäri sekä hoitotyön johto), n=85, vastausprosentti 38,5%

### Selvitys:

- Kyselyt pääosin samansisältöiset, paikoin kohderyhmälle räätälöidyt. Testaus otoksella terveydenhuollon ammattilaisia.
- Kysely lähetettiin sähköpostilla, vastausaikaa 3vk.
- Toteutus sähköisesti verkkokyselytyökalulla.

\*24 vastaajaa antoi luvan jatkohaastattelulle.

## Keskeisiä tuloksia

- Oireilevien käynti- ja lähetemäärät melko vähäisiä
- Hoito- ja palvelupolku määritelty harvoin (PTH 17,6 %, ESH 9,1 %), yleisimmin työterveyshuollossa. Määrittäminen koettiin tärkeäksi
- Toimintaohje sisäilmaselvittelyihin usein on →hoito- ja palvelupolkua ei
- Kuntoutusta <5% organisaatioista, kokemukset positiivisia
- Haasteena nähtiin oireilun monitekijäisyys, vastuunjaon epäselvyys, moninaiset toimintatavat, näkemyserot, koulutuksen puute, ongelmat viestinnän sujumisessa ja median vaikutus. Erityistä tukea toivottiin kouluihin.
- Ratkaisuehdotuksena nousi mm. toimijoiden roolien ja vastuunjaon selkiyttäminen ja matalan kynnyksen konsultaatiomahdollisuus. Toisaalta toivottiin pääpainon selvittelyissä pysyvän työterveyshuollossa.
- Työ- ja toimintakyvyn tukemisen sekä epäspesifisen/toiminnallisen oireilun huomioiminen hoidon järjestämisessä koettiin tärkeäksi.

## Jatkosuositukset:

1. Toimivien hoito- ja palvelupolkujen järjestely tulee selvittää tarkemmin. Lisäksi tulee selvittää keinoja tukea paikallisten toimintamallien kehittämistä.
2. Yhteistyötä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä tulee kehittää.
3. Terveydenhuollon ammattilaisten koulutusta tulee lisätä valtakunnallisesti.
4. Matalan kynnyksen konsultaatiomahdollisuutta perusterveydenhuollossa on perusteltua selvittää.

Lähteet (täydellinen lähdeluettelo seminaarijulkaisun artikkelissa):

1. Lampi J ja Pekkanen J. Terve ihminen terveissä tiloissa: Kansallinen sisäilma ja terveys -ohjelma 2018-2028. Raportti 2018\_008. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Osoitteessa: [www.thl.fi/sisailmaohjelma](http://www.thl.fi/sisailmaohjelma)